

Verlanglijstje inleveren!

Preek voor de inloopdienst van 26 november 2000

Stapels folders liggen de laatste weken op je te wachten, wanneer je thuiskomt. En overall zie je het vriendelijke gezicht van Sinterklaas terug in die folders, uitnodigend: 'Kijk eens wat een mooie dingen... Zeg maar wat je hebben wilt!'

Dat vind ik eigenlijk het moeilijkste van Sinterklaas vieren: het maken van een verlanglijstje. Want wat wil ik eigenlijk hebben? Nou ja, ik weet genoeg, maar mijn wensen zijn allemaal zo duur.

Toen ik klein was, had ik zo een verlanglijstje vol geschreven. Maar zelfs als kind wist ik wel dat bepaalde verlangens ook voor de Goed Heiligman te kostbaar waren. Die kon je beter maar niet opschrijven, want je kreeg het toch niet.

Ik droomde eens dat Sinterklaas bij ons kwam met allemaal zwarte pieten die zware zakken droegen vol speelgoed. En dat ik toen alles mocht vragen, wat ik maar wilde en ik kreeg het ook nog... Stel je voor: je verlanglijstje inleveren met de zekerheid dat je alles krijgt wat je gevraagd hebt. Ja, zo'n Sinterklaas leek me wel wat.

Nu ken ik een Goed Heiligman die dit belooft. Hij zegt letterlijk: "Vraag, wat zal ik u geven?" (1 Kon. 3:5 en 2 Kron. 1:7) En Hij geeft zelfs de garantie dat je niet voor de gek gehouden wordt: "Welk mens onder u zal, als zijn zoon hem om brood vraagt, hem een steen geven? Of als hij een vis vraagt, zal hij hem toch geen slang geven? Indien dan gij, hoewel gij slecht zijt, goede gaven weet te geven aan uw kinderen, hoeveel te meer zal uw Vader in de hemelen het goede geven aan hen, die Hem daarom bidden." (Matt. 7:9-11) U raadt het al, deze Goed Heiligman is Jezus. Hij heeft het hier over het bidden. Bidden is vaak ook een soort verlanglijstjes inleveren. En Jezus zegt in de Bijbel letterlijk: "Bidt en u zal gegeven worden...Want een ieder, die bidt, ontvangt..." (Matt. 7:7/8, Luc. 11:9/10)

Toch werkt dat in de praktijk helaas niet zo. Stel je voor dat deze woorden van Jezus realiteit waren, dan zou toch iedereen in God geloven! Nee, we weten wel beter. Al eeuwen wordt gebeden om vrede en recht in de wereld. Jaren soms wordt er gebeden om genezing van een dierbare zieke. Maar het lijkt meestal niets uit te werken. God is blijkaar niet zo betrouwbaar. Of zou het kunnen dat we God op een verkeerde manier als een soort Sinterklaas beschouwen?

Laten we eens in Gods brief aan de mensen – de Bijbel – gaan lezen hoe Hij met onze verlanglijstjes omgaat. In 1 Koningen 3 en 2 Kronieken 1 staat twee keer hetzelfde verhaal. We lezen het verhaal uit Kronieken, maar zullen de andere versie er straks ook naast leggen.

Salomo, de zoon van David, betoonde zich krachtig in zijn koningschap; de Here, zijn God, was met hem en maakte hem uitermate machtig. Toen vaardigde Salomo een bevel uit aan geheel Israël: aan de oversten over duizend en over honderd, aan de rechters en aan al de vorsten van geheel Israël, de familiehoofden; en Salomo en de gehele gemeente met hem gingen naar de hoogte te Gibeon, want daar stond de tent der samenkomst van God, die Mozes, de knecht des Heren, in de woestijn gemaakt had.

De ark Gods had David wel uit Kirjat-Jearim gevoerd naar de plaats die hij voor haar gereedgemaakt had (want David had voor haar een tent gespannen in Jeruzalem), maar het koperen altaar dat Besaleël, de zoon van Uri, de zoon van Chur, had gemaakt, had hij voor de tabernakel des Heren geplaatst. Salomo nu en de gemeente gingen Hem raadplegen. En Salomo offerde daar voor het aangezicht des Heren op het koperen altaar, dat bij de tent der samenkomst behoorde; hij offerde daarop duizend brandoffers.

In die nacht verscheen God aan Salomo en zeide tot hem: Vraag, wat zal Ik u geven? Toen zeide Salomo tot God: Gij hebt aan mijn vader David grote goedertierenheid bewezen en mij in zijn plaats koning gemaakt. Here God, laat nu uw woord tot mijn vader David bewaarheid worden, want Gij hebt mij koning gemaakt over een volk, talrijk als het stof der aarde. Geef mij thans wijsheid en kennis, dat ik voor dit volk kan uitgaan en ingaan, want wie zal dit grote volk van U kunnen richten?

Toen zeide God tot Salomo: Omdat dit in uw hart geweest is en gij geen rijkdom, schatten of eer gevraagd hebt, noch het leven van uw haters, en zelfs geen lang leven, maar wijsheid en kennis voor u gevraagd hebt, om mijn volk, waarover Ik u koning gemaakt heb, te richten, zo zij de wijsheid en de kennis u gegeven; bovendien zal Ik u rijkdom, schatten en eer geven, zoals de koningen voor u niet gehad hebben en na u niet zullen hebben.

Toen keerde Salomo van de hoogte te Gibeon, van de tent der samenkomst, naar Jeruzalem terug, en hij regeerde over Israël. *(1 Kron. 1:1-13)*

Daar staat de uitnodiging, in vers 7: Salomo, lever je verlanglijstje maar in, 'vraag, wat zal Ik je geven?' Salomo was nog jong toen hij koning werd (*1 Kon.3:7*), hij had nog een heel koningschap voor zich. De ideale oosterse vorst had veel rijkdom, eer en macht, was succesvol in oorlogen, had aanzien bij andere koningen en een lang leven. Ik stel me zo voor dat je op de vraag van God dan ook zou antwoorden met één van deze wensen. Maar Salomo wilde iets heel anders: wijsheid en kennis! De benodigdheden om een rechtvaardige koning te zijn. En zoals God beloofd had: hij kreeg het ook. Maar... heel verrassend is het dat Salomo zelfs krijgt waar hij geen recht op heeft. Hij had niet gevraagd om rijkdom, schatten of eer, noch het leven van zijn vijanden en ook geen lang leven. Maar hij krijgt het toch, bovenop de wijsheid en kennis. Wat is de reden dat God zo gul is? Daarvoor is het handig om de andere versie van dit verhaal er eens bij te leggen.

In 1 Koningen 3:9 lezen we ook het antwoord van Salomo op Gods uitnodiging. Hij zegt daar: "Geef dan uw knecht een opmerzaam hart, opdat hij uw volk richte, door te onderscheiden tussen goed en kwaad..." In dit stukje staan een paar belangrijke woorden.

In plaats van 'wijsheid en kennis' staat hier dat Salomo vraagt om een **opmerzaam hart**. Letterlijk staat er 'een luisterend hart'. Dat is een hart dat de ander voorop stelt: wie niet kan luisteren, kan ook niet dienen. Stel je voor dat onze koningin een bediende had die niet kon luisteren. Hoe kan zo'n bediende het de koningin dan naar de zin maken? Hoe kan hij rekening houden met haar wensen, als hij zijn oren niet gebruikt? Dat is een belangrijke les voor ons. Als wij geen luisterend hart hebben begrijpen we weinig van God. Maar ondertussen verlangen we wél van Hem dat Hij

naar óns luistert! Hoe kunnen we van God vragen dat Hij doet wat we willen, als we zelf niet bereid zijn naar Zijn Woord te luisteren?

Ten tweede lezen we dat Salomo een opmerkzaam hart verlangt om recht te spreken, door te **onderscheiden tussen goed en kwaad**. Is dat niet een beetje vreemd? Iedereen weet toch wel wat goed en verkeerd is? Nou, was dat maar zo... Dan hadden we geen rechters nodig denk ik. En dan zouden er bijvoorbeeld niet zoveel muziekcd's illegaal gekopieerd worden. Of vind jij dat niet zo'n probleem, want cd's zijn al duur genoeg en die kennis van je heeft hem tenslotte gekocht en betaald. Dus kan jij daar wel een kopietje van trekken, dan krijgt hij er één van een cd van jou... Maar ik vind het wel een kwade zaak; het kopiëren van een cd voor een ander is in mijn ogen diefstal! En dat vind jij nou weer erg overdreven! Zie je wel, daar hebben we al een verschil van mening over wat goed of kwaad is. Blijkbaar ligt dat dus toch niet zo eenvoudig als we denken.

De eerste keer dat de uitdrukking 'goed en kwaad' in de bijbel voorkomt is in het tweede hoofdstuk van het eerste boek: Genesis 2:9. De mens leefde in het paradijs, een tuin waar God in alles had voorzien. Er waren bomen met vruchten in overvloed om van te eten. En elke avond wandelde de mens met God door de tuin, genietend van al het moois dat er te zien was. Tussen God en de mens was een sfeer van volledig vertrouwen. Eigenlijk zou je kunnen zeggen dat de mens maar één ding miste: kennis van het kwaad.

Maar daar kwam verandering in toen de vijand van God – satan – ervoor zorgde dat het vertrouwen tussen God en mens verdween. Satan bracht Eva, de vrouw, aan het twijfelen: was God wel betrouwbaar? Waarom mochten ze van alle bomen in de tuin eten, behalve van die ene met die vreemde naam: 'Boom der kennis van goed en kwaad'? Satan vertelde dat die boom verboden was, omdat de mens dan als God zou zijn.

Hier zien we denk ik hét probleem van de mens: we willen als God zijn, we hebben liever niemand boven ons die we gehoorzamen moeten. Het diepste verlangen in elk mens is toch: vrij zijn en onafhankelijk? Daarom waren Satans woorden voor Eva zo verleidelijk. Daarom begon ze te twijfelen aan Gods betrouwbaarheid: hield God soms iets voor de mens verborgen? Wat is eigenlijk kennis van goed en kwaad? Uiteindelijk nam ze van de vrucht, gaf ervan ook aan haar man Adam en daarmee kregen ze inderdaad wat ze wilden weten.

Als je niet weet wat kwaad is, ken je ook geen schaamte. Voor het eerst in hun leven wisten ze wat ongehoorzaamheid uitwerkt. En daarom kwam er niets meer van het wandelen met God, 's avonds in de koelte. In plaats daarvan verborgen Adam en Eva zich voor God. Er moet heel wat kapot zijn gegaan, als je niet meer met je beste Vriend kunnen wandelen en praten, maar je in plaats daarvan voor Hem verstopt!

Kennis van goed en kwaad, we hebben het allemaal. Maar kunnen we ook goed *onderscheiden* wat goed en kwaad is? Salomo had kennis van goed en kwaad, toch stond op zijn verlanglijstje "wijsheid en kennis", "een opmerkzaam hart". Hij wil allereerst luisteren naar God, om op de juiste manier te kunnen oordelen tussen goed en kwaad. Om dat onderscheid goed te kunnen maken beseft hij, dat hij Gods wijsheid nodig heeft. Het antwoord op dit gebed is fantastisch: Salomo heeft iets goeds gevraagd, daarom krijgt hij wijsheid en kennis. Maar bovendien ontvangt hij ook de dingen die hij niet gevraagd had: rijkdom, schatten, eer en een lang leven.

Salomo vroeg om iets waarmee hij anderen – zijn volk – kon dienen, in plaats van dingen waar alleen hijzelf plezier aan had. Het ging hem erom dat hij zijn taak, die hij van God ontvangen had, zo goed mogelijk kon vervullen. Wat een verschil met het verlangen van Adam en Eva. Zij verlangden ook naar kennis van goeden kwaad, maar alleen om hun eigen nieuwsgierigheid te bevredigen, om er zelf beter van te worden: namelijk als God te zijn! Salomo verlangde echter naar kennis van goed en kwaad om zijn werk voor Gods Koninkrijk Israël beter te kunnen doen.

Wat zegt dit verhaal ons vandaag de dag? Ook wij hebben zo onze verlangens: wellicht een hele lijst voor Sinterklaas, of belangrijker: verlangens voor de toekomst, voor je gezin, voor je werk, verlangens naar vrede en welvaart voor de hele wereld. Er is eigenlijk nog zo veel te wensen. Maar stel dat God bij je aanklopt: "Vraag, wat zal Ik je geven?" Wat antwoord je dan?

Ach, zul je zeggen, God die bij mij aanklopt? In deze tijd hoor je veel het liedje: "Hoor wie klopt daar, kind'ren, hoor wie tikt daar zachtjes tegen 't raam. 't Is een vreemd'ling zeker, die verdwaald is zeker, 'k zal hem gauw eens vragen naar zijn naam." Dat is nog niet zo'n gek liedje: er is inderdaad een Vreemdeling die aan je deur klopt, aan de deur van je hart. Deze Vreemdeling is verdwaald: Hij hoorde ergens anders thuis, maar tikt nu zachtjes aan jouw raam. Het is Jezus, die vanuit de hemel bij God naar deze aarde kwam en je vraagt je hart voor Hem open te doen. In de Bijbel staat dat letterlijk: "Zie, Ik sta aan de deur en Ik klop. Indien iemand naar mijn stem hoort en de deur opent, Ik zal bij hem binnenkomen en maaltijd met hem houden en hij met Mij." (Openb. 3:20) God klopt dus wel degelijk bij je aan: door zijn Zoon Jezus Christus. Deze zelfde Jezus heeft ook gezegd: "Bidt en u zal gegeven worden" en "een ieder, die bidt, ontvangt." Dat lijkt wel erg veel op de vraag aan Salomo: "Vraag, wat zal Ik u geven?" Nou, wat is dan je antwoord? Wat is je diepste verlangen? Geluk? Gezondheid? Lang leven? Rijkdom? Of gewoon elke dag genoeg te eten en drinken, kleding en een dak boven je hoofd? Maar hoe weet je nu dat je ook echt krijgt waar je om vraagt?

De sleutel om hier antwoord op te krijgen vinden we in de Bijbel, in een lange toespraak die Jezus hield. Uit die toespraak komen ook die twee zinnen "Bidt en u zal gegeven worden" en "een ieder, die bidt, ontvangt". Laten we nog eens een gedeelte uit die toespraak lezen:

"Maak u geen zorgen over het eten en drinken dat u nodig hebt om te leven, en over de kleren voor uw lichaam. Tenslotte is het leven belangrijker dan eten en drinken, en het lichaam van meer belang dan kleding. Let eens op de vogels in de lucht: ze zaaien niet, ze maaien niet en slaan geen voorraden op in schuren. Uw hemelse Vader zorgt dat ze te eten krijgen! En bent u niet veel meer waard dan de vogels? Trouwens, wie van u kan door al zijn zorgen zijn leven ook maar een klein stukje verlengen? En waarom zou u zich zorgen maken over kleding? Merk op hoe de veldbloemen groeien: ze werken niet en spinnen niet. Maar Ik zeg u: zelfs koning Salomo (!) was in zijn staatsiegewaad niet zo mooi gekleed als één van deze bloemen. Het is God die het gras zo mooi kleedt, datzelfde gras dat vandaag nog op het veld staat en morgen al in de oven wordt gegooid. Zou God u dan niet veel beter kleden? Maar uw geloof is zo klein! Loop dus niet te tobben: Wat moeten we eten of wat moeten we drinken of waarmee moeten we ons kleden? Want dat zijn allemaal zaken waarnaar mensen vragen die God niet kennen! Uw hemelse Vader weet dat u

dat allemaal nodig hebt. Richt eerst uw aandacht op Zijn koninkrijk en op het doen van zijn wil, dan zult u ook al dat andere krijgen." (Math. 6:25-33 – Groot Nieuws)

Daar staat weer zo'n mooie garantie: "Richt eerst uw aandacht op Zijn koninkrijk en op het doen van zijn wil, dan zult u ook al dat andere krijgen." En dat geloof ik! Want dat God zo is, hebben we gezien in het verhaal van Salomo. Het vraagt alleen wel twee grote offers van ons: vertrouwen en overgave. Vertrouwen, dat God inderdaad is Wie Hij zegt te zijn. En het vraagt overgave aan God die als onze Vader weet wat het beste voor ons is. Vertrouwen en overgave, dat waren de twee zaken waar het in het paradijs verkeerd ging. En dat is nog steeds moeilijk voor mensen die hun aandacht liever richten op hun eigen koninkrijkje. Maar waar dat toe leidt kunnen we elke dag weer opnieuw ervaren. De sleutel naar herstel ligt dan ook in het opnieuw je vertrouwen schenken aan God en je overgeven aan Zijn liefde voor de mensen. Stel Gods Koninkrijk, Zijn heerschappij in jouw leven, weer centraal. Dan belooft Hij je al het andere ook! Een kleine en absoluut onvolledige bloemlezing van beloftes uit de Bijbel die ons vertellen wat 'al dat andere' dan inhoudt:

- **Vrede en geluk:** "Weest in geen ding bezorgd, maar laten bij alles uw wensen door gebed en smeking met dankzegging bekend worden bij God. En de vrede Gods, die alle verstand te boven gaat, zal uw harten en uw gedachten behoeden in Christus Jezus." (Filip. 4:6-7)
- **Echte liefde:** "Want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een ieder, die in Hem gelooft, niet verloren ga, maar eeuwig leven hebbe." (Joh. 3:16)
- **Eeuwig leven:** "God heeft ons eeuwig leven gegeven en dit leven is in zijn Zoon." (1 Joh. 5:11) *Het grote cadeau van eeuwig leven is als het ware nog ingepakt: het is te vinden in de Zoon: als je gelooft in Hem mag je dat cadeau aanpakken en uitpakken!*
- **Herstel van de band met Hem, zodat we God weer kennen:** "Dit nu is het eeuwige leven, dat zij U kennen, de enige waarachtige God, en Jezus Christus, die Gij gezonden hebt." (Joh. 17:3)

Maar er is nog veel meer! Ga voor het maken van een verlanglijstje zelf maar eens speuren in de Bijbel. Dat is eerbiedig gezegd een uitgebreide folder met veel waardevollere cadeaus dan in de folders van Blokker, Bart Smit en parfumerie Douglas te vinden zijn.

Op mijn verlanglijstje zet ik vanaf nu ook "een opmerkzaam hart" zodat ik luisteren wil naar wat God me te vertellen heeft. Alleen op die manier kan ik echt onderscheid maken tussen goed en kwaad. Zo kan ook ik mijn taak in Gods koninkrijk vervullen, zoals Hij dat bedoeld heeft. En al dat andere krijg ik dan nog bovendien!

Waarom heb ik dat verdiend? Eigenlijk nergens aan. Het is allemaal alleen omdat God zoveel van mensen houdt, dat Hij daar alles voor over heeft! Gods liefde is het grootst: "Niemand heeft grotere liefde, dan dat hij zijn leven inzet voor zijn vrienden." (Joh. 15:13) God deed dat, want zijn Zoon Jezus stierf voor ons. Dat is het mooiste cadeau voor mij, mooier dan alle Sinterklaasgeschenken bij elkaar!

Amen

19 november 2000